

si bé no és veritat, ni de bon tros, que sigui, com sembla donar entenent, un cas únic de tal fet.

DERIV.: *Lleudari* 'lloc on es pagava la lleuda': «que en la *leuda* del dit sac haça feyta frau per lo *leudari*⁵ del Voló», a. 1316 (*InuLC* i *RLR* xxxi, 61). *Lleuder* 'perceptor de la lleuda': «él fo *leuder* senyaladament», *VidesR*, 205v2 (trad. *telonearius*, 626.27); «*lezdarius* nostris ratione cuiusdam exactionis q. dicitur vulgariter tolta, ultra *lezdam* consuetam dari --- duos solidos», a. 1302 (Cartoral de Vilafr. de Conflent, de 1324, f° 11r); «quant Déu volc que fossen scrits los Evangelis, a qui-u acomanà?, a hun *leuder* e usurer: aquell fo lo primer evangelista», StVicensF, *Quar.*, 212.108; «mana lo senyor procurador --- an als Còsols o *lauder* de la vila del Voló, qu' en ninguna manera fassan pagar ningun gènere de *lleuda* an als de la vila de Prats de Molló», doc. de 1648 en el *Llibre Roig* de Prats de Molló, f° 82r.

Llicència, pres del ll. *licentia* 'llibertat, facultat, llicència': «13 frares menors --- com sabran l'aràbic, que vagen honrar, per *licència* de lur general, lo Fruyt de Nostra Dona», Llull (*Blanq.*, *NCl.* ii, 57.27; de nou ib. i, 208.3); «diners e roba ajustar / per a fer gran providència / a parens no pobres dar, / falsa *licència* / de lurs presidents haguda /, ab falsies e ab maneres»,²⁵ Eiximenis (*EntreDL*, § 301, f° 206v2, *EntreDL* i, 200.4); «a ell era dada *licència* per lo dit papa, que --- pogués pendre altra muller», Metge (*NCl.* x, 34.10); «ja diu lo Virrey: / *licència* 'ls he donat yo, - molta més se'n poden pendre», en la Cançó de l'alçament nacional (*Segadors*, versió vigatana reco. per Verdager, MilàF, *Romillo.*, 81.19). La forma popular mallorquina és: «perque no hi entr cap guerrer / sense *lleccència* meua», Moll, *Amoroses*, 77. *Llicenciar*; «*llicenciat* [bachiller --- *loccentia*: licentiat; doctor --- estudiant ---], OPou, *ThPu.*, 177], ll. en dret: polyta, DTo. 1670; *llicenciatura*; *llicenciabile*; *llicenciador*; *llicenciament*; *llicenciejar*; *llicenciós* [Belv.].

Lícit, pres del ll. *licitus* 'permès': no és veritat que vagi usat-lo Llull, que escriví *lleguda cosa* (supra)⁴⁰ i *lícita cosa* només es troba en la part modernitzada del *Blanq.* (cap. 4); «si l'ofici / fas o fahena / de Magdalena, / donant unguent / --- / al gloriós, / Omnipotent; / si carament, / Marta sollicita, / ab obra *lícita* / ---», JRoig (*Spill*, 12638); «esta era usura centèsima, que era *lícita*, y maýor era prohibida ---», OPou (*ThPu.*, 119). *Licitar*; *licitació*. *Licitud*. *Illicit*, *illicitud*.

Llevent mall. 'disposat a treballar' [c. 1880], probablement derivat de *lleure* (*lleure-li a algú de fer això o allò*), a manera de participi actiu, tal com *bevent* de *beure*, *devent* de *deure*, *movent* de *moure* etc. La relació entre *llevent* i *lleu* salta a la vista si comparem passatges de les *Rondayes* de Mn. Alcover: «En Bernadot s'estava a ca'l Rey --- i com era bon aHot de tot, ben *llevent* i poca-son, i no sabia dir que no a res que li demanassen, al punt --- es Majordom i tots es criats --- el feyen trompitjar de bona manera: *ara fé això, ara fé allò, ara vé aquí, ara vé allà, ara vé allà-dessà*; i l'home sempre més temprat ---» (*L'infant*⁶⁰

que feya vuyt, vol. vi₂, 100; altres en vi₁, 154; ix₁, 48); comparem: «se presenta un gigantarro com una torre de molí --- diu an es cotxer que s'atur, es cotxer diu que no *lleu*, es gigant agafa una roda --- pega grapa a sa fia major del Rey, la s'enfonya dins sa guiterra i ja és partit de-dellà» (vi₂, 138). Mentre *es cotxer* diu que no *lleu*, «l'infant que feia vuyt» era *llevent* per fer-ho tot.

Mot només de Mallorca, i que ni allà no pertany a la vella llengua tradicional; no el recolliren els *DFgra.*, *Damen.*, ni cap altre abans del *DAG.*, que el definí «llest, eixerit» citant un passatge de *L'Ignorància* (n.º 88.2): «--- En Majamed, un jove tan abrinat, tan xalest, tan guapo, tan net, tan curro, tan bon mosso, tan *llevent* ---»: potser és de PdAPenya, que hi escrivia molt c. 1880 (i del qual en citarem un passatge, a *XIBIU*, i *AlcM* en dóna un altre, aquest de context diferent, també de Penya); *AlcM* el cita encara en *MSOliver*, c. 1903.

Tomàs Forteza (c. 1890, *Gram.*, p. 368) en proposà una etimologia (a la qual s'abraça *AlcM*), tan especiosa com errònia, del ll. *LIBENTEM*, a base de definir el mot mallorquí, tendenciosament, com «de buen grado, muy obsequiosamente», però de fet ni és adverbi ni conté el matis d'"obsequiós", que no és el mateix que 'viu per a obrar, prompte a l'acció': «el seu fill --- és digne de son pare: desxondit, agradosíssim, *llevent* ---» (*BDLC* VIII, 1914, p. 2), «un nostramo *llevent*, qui havia corregut molt de món, i ara estava a l'escampavies ---», *MSOliver*. La derivació de *LIBENTEM* està descartada pel fet que aquest mot ni cap de la seva família⁶ no ha deixat rastre en les llengües romàniques. La bona etimologia ja va apuntar-la Spitzer (*Litbl.* xxxv, 397) comparant amb el gall. *lecer* «gusto, gana, humor para obrar» (Valladares), *non teño lezere para fazer isto*, que Sarmiento (1745) recollia a les muntanyes del Nordest de Galícia (*Cat. VocesGall.*, 59).

A lloure. Locució adverbial balear, d'etimologia incerta; si bé en tot cas s'ha de descartar que vingui del ll. *lūbere* variant de *libere*, mot que com acabem d'indicar no va sobreviure en les llengües romàniques; i ací amb caràcter més evident encara, puix que *lubere* no fou ni tan sols llatí clàssic, sinó una variant de la llengua arcaica. Tanmateix no ens podem dissimular que aquest problema és realment obscur i dubtós, o almenys complex, i que ben certament és opinable quant a la qüestió etimològica final. En aquestes condicions és prudent de començar per cites d'autors literaris, sempre menys preocupats per altres qüestions que les etimològiques, que massa sovint influeixen en les explicacions dels estudiosos del lèxic.

Apareix pertot l'aplicació al bestiar i als animals: «aniria a romandre a sa caseta de sa rota, perquè no avia tancat ses auveies, i no les volia tota sa nit a *lloure*», Coloma Rosselló (*Valldemossines*, p. 63), «allà, dins basses de fang impur, / grogueja en terra, tota esfollada: / bestiar a *lloure* l'ha trepitjada, / i ja no en queda ni rastre obscur», Pere Orlandis (*Poesies*, *IdOr*, p. 66).